

Przedmowa

Niniejsza książka zawiera omówienie i analizę zagadnienia współuczestnictwa procesowego na płaszczyźnie czterech procedur, a mianowicie postępowania cywilnego, postępowania administracyjnego ogólnego, postępowania podatkowego oraz postępowania sądowoadministracyjnego. W opracowaniu tym ujęte zostały również wzory pism procesowych, przegląd orzecznictwa dotyczącego współuczestnictwa procesowego, a także praktyczne wskazówki odnoszące się do kumulacji podmiotowych pojawiających się na gruncie wymienionych procedur. W części końcowej zawarty został natomiast kazus zainspirowany sprawą rozpoznawaną przed sądem cywilnym, w której pojawia się zagadnienie współuczestnictwa procesowego na gruncie problematycznej kwestii odpowiedzialności dłużników rzeczowych jako współwłaścicieli nieruchomości obciążonej hipoteką.

Instytucja współuczestnictwa procesowego, którego legalną definicję ustawodawca przewidział jedynie na gruncie procedury cywilnej w art. 72 i n. KPC, stanowi zagadnienie niezwykle sporne zarówno w doktrynie, jak i judykaturze omawianych procedur. Tymczasem prawidłowe wyznaczenie kręgu współuczestników na płaszczyźnie wymienionych postępowań stanowi niejednokrotnie jeden z zasadniczych czynników decydujących o prawidłowości tychże procedur. Wskazany brak wyraźnych unormowań ustawowych, jak również niejednolite stanowisko judykatury i doktryny w kwestii pojawiających się na gruncie omawianych postępowań kumulacji podmiotowych przesądza zatem o potrzebie podjęcia badań nad zagadnieniem współuczestnictwa procesowego, ukierunkowanych na zweryfikowanie tej instytucji pod kątem zupełności oraz spójności jej unormowań, a także mających na celu ustalenie,

czy aktualnie obowiązujące regulacje współuczestnictwa procesowego zagrażają sprawności oraz szybkości postępowania sądowego.

Przeprowadzona na płaszczyźnie postępowania cywilnego analiza współuczestnictwa ukierunkowana została na ustalenie, czy regulacje dotyczące współuczestnictwa procesowego obejmują całości kształt konfiguracji podmiotowych odnoszących się do tej instytucji, jak również w jakim zakresie interpretacja przepisów zawartych w tej procedurze jest najbardziej problematyczna.

Na gruncie postępowania administracyjnego ogólnego i podatkowego, jak też postępowania sądownoadministracyjnego podjęta została natomiast próba udzielenia odpowiedzi na pytanie, czy w ramach przepisów tych procedur ujęta została instytucja współuczestnictwa procesowego, skoro obecnie w ustawach tych brak jest odesłania w powołanym zakresie do przepisów KPC. Pozytywne ustalenia w tej materii implikowały z kolei potrzebę oceny regulacji wymienionych procedur pod kątem kompleksowości oraz dostosowania unormowań odnoszących się do zagadnienia współuczestnictwa do realiów omawianych postępowań. Ponadto konieczne okazało się również rozważenie zasadności oraz dopuszczalności konstruowania w tych postępowaniach instytucji współuczestnictwa procesowego w takim kształcie oraz wymiarze, jak wypracowane zostało to na gruncie procedury cywilnej. Przeprowadzona w tym zakresie analiza zmierza przede wszystkim do ustalenia, czy postaci współuczestnictwa funkcjonujące w postępowaniu cywilnym są adekwatne do kumulacji podmiotowych występujących na obszarze szeroko pojętego postępowania administracyjnego oraz postępowania sądownoadministracyjnego.

Przewodni cel niniejszego opracowania, ujęty jako przystępne zaprezentowanie najważniejszych kwestii odnoszących się do instytucji współuczestnictwa procesowego, ukierunkowany został w głównej mierze na omówienie praktycznych aspektów tej instytucji. Publikacja ta adresowana jest zatem do szerokiego kręgu odbiorców, będąc przydatną zarówno dla adwokatów i radców prawnych oraz aplikantów adwokackich i radcowskich, a także sędziów orzekających w sprawach cywilnych i sądownoadministracyjnych, jak również w praktyce administracyjnej dla pracowników administracji publicznej.

W moim zamierzeniu książka ta stanowić ma przejrzyste kompendium instytucji współuczestnictwa procesowego ułatwiające rozpoznawanie spraw, w których pojawia się to zagadnienie oraz ugruntowujące interpretację tej instytucji wypracowaną w doktrynie, a także judykaturze omawianych procedur. Mam zatem nadzieję, że przekazane przeze mnie w tej publikacji spostrzeżenia na temat współuczestnictwa procesowego znajdą choć w części swoje odzwierciedlenie w praktyce sądowej, jak również administracyjnej.

Warszawa, listopad 2015 r.

dr *Barbara Barut-Skupień*